

Шта су антибиотици?
Чему служе?
А чему не служе?
Зашто настају резистенције
на антибиотике?
Због чега резистенција
на антибиотике
представља проблем?

Шта су антибиотици?

Антибиотици су лекови који уништавају бактерије или сузбијају њихов раст. Они из тог разлога представљају важно медицинско оружје у борби против болести које изазивају бактерије код човека и код животиња. На пример код тровања крви или упале плућа. Или у циљу профилаксе ако је имуни систем ослабљен.

Против чега служе антибиотици? А против чега су бескорисни?

Антибиотици су лекови које мора да препише лекар, а који спречавају раст бактерија или који их убијају. Антибиотици делују само против бактерија. Против вируса, гљивица и паразита који код човека и код животиња могу да изазову много различитих болести они су бескорисни. Стога је битно да се антибиотици користе само код инфекција које изазивају бактерије.

Због чега резистентне бактерије представљају проблем?

Када антибиотици изгубе своју делотворност то има далекосежне последице за човека и за животиње. Тако на пример лечење инфекција које изазивају бактерије са резистентним клицама дуже траје или у одређеним случајевима чак и није могуће. Због тога резистенције у хуманој и ветеринарској медицини и у пољопривреди могу проузроковати повећане трошкове те могу довести до отежаног тока болести па и до смртних случајева.

Чак и људи и животиње који никада у животу нису узимали антибиотике могу бити погођени инфекцијом изазваном од резистентних бактерија. Широм света види се снажан пораст оваквих резистенција. Реч је о забрињавајућем феномену.

Како настаје резистенција на антибиотике?

До резистенција може доћи као резултат генетских промена код бактерија или преузимањем резистентних гена од других бактерија. Сваки пут када се користе антибиотици, резистентне бактерије добију већу шансу преживљавања од нерезистентних бактерија. Резистентне бактерије могу да преживе и да се размножавају. Повећана потрошња антибиотика у хуманој и ветеринарској медицини убрзала је ширење резистенција.

Шта је резистенција на антибиотике?

Бактерије се могу навикнути на антибиотике и постати резистентне, дакле неосетљиве, на антибиотике. Тако антибиотици губе своју медицинску делотворност. Овај поступак прилагођавања се потпомаже и убрзава ако се антибиотици користе пречесто или погрешно.

Резистентни на антибиотике не постају дакле ни човек ни животиње већ бактерије. Оне се могу брзо размножавати и резистенцију предавати другим бактеријама.

«Исправна примена антибиотика – то је важно за човека, животиње и околуш»

Антибиотике користите онако како вам је преписано.

Погрешно узимање може довести до резистенције. Против резистентних бактерија досадашњи антибиотици више не делују. Тачно се придржавајте дозирања и трајања терапије које Вам је преписала лекарка/преписао лекар. Индивидуално преписано дозирање гарантује Вам оптималну делотворност Вашег антибиотика. Немојте превремено прекинути терапију, па ни ако се после неколико дана већ боље осећате.

Антибиотике немојте делити са другима.

Антибиотике који су Вам преписани немојте делити са другим лицима. Ваша терапија преписана је за Вас и одговара Вашим личним потребама.

Немојте пропустити узимање антибиотика.

Ако се заборави узимање једне дозе антибиотика то може да продужи инфекцију и негативно да утиче на излечење. Ако настану нespoјаве па из тог разлога намеравате да прекинете терапију, обратите се својој лекарки/свом лекару или својој апотекарки/свом апотекару. Вас и одговара Вашим личним потребама.

Вратите начета паковања.

Антибиотике никада немојте бацати у кућно смеће, побрините се да они не доспеју у околину (на пример у отпадне воде). Немојте сачувати антибиотике како бисте их користили за нека друга обољења.

Како исправно користим антибиотике?

Ако имате питања или нисте сигурни како би требало да узимате антибиотике или ако сте на пример заборавили да узмете антибиотик, обратите се својој лекарки/свом лекару или својој апотекарки/свом апотекару. Наиме, не морају се све инфекције које изазивају бактерије лечити антибиотиком. Природне одбрамбене снаге организма могу и самостално да излече многе упале, на пример мокраћне бешике и уха – дакле без помоћи антибиотика.

Мере опреза при кувању

Намирнице могу да буду извор заразе са бактеријама које су резистентне на антибиотике. Ризик од заразе се може смањити једноставним мерама.

«Антибиотици: Користи их исправно, то је важно»

Заједно можемо много да учинимо против резистенције на антибиотике. Преко интернет странице <https://www.antibiotika-richtig-einsetzen.ch/sr/> (антибиотици исправно користити) пронаћићете још много тога што се треба знати о тој теми. Распитајте се о томе и у ординацији свог кућног лекара или у најближој апотеци.

Најлепша Вам хвала!

«Антибиотици делују против бактерија, али не и против вируса.»

Преношење са животиње на човека и обрнуто.

Животиње и људи међусобно могу преносити резистентне бактерије. И намирнице при томе могу да играју одређену улогу.

Погођена је и околина.

Проблем резистенције на антибиотике погађа читаву човекову околину, исто тако као и хуману медицину, ветеринарску медицину, пољопривреду, безбедност намирница и исхране. Здравствено-политички изазови који су повезани са све распрострањенијом резистенцијом, могу да буду решени само сарадњом и интердисциплинарним приступом.

Одговорност се мора заједно преузети.

Сточари и ветеринари заједнички су надлежни за одговорно поступање са антибиотцима код животиња. Када сви заступају исте циљеве, то је најбоље како за нас, а тако и за животиње.

Шта морам знати када путујем у иностранство?

Постоје државе у којима је проблем са резистенцијом на антибиотике већи него у Швајцарској. Лица која се из иностранства враћају кући са собом могу донети бактерије резистентне на антибиотике – пре свега ако су у иностранству лежала у болници. Лица која унутар временског периода од 12 месеци након свог повратка у Швајцарску морају да иду у болницу или у клинику требала би да обавесте медицинско особље о томе да су у иностранству била у болници. Благовременим доказивањем постојања резистентних бактерија помаже се спречавање њиховог ширења, а медицинска терапија се поједностављује.

Користи их исправно, то је важно, чак и код животиња.

Антибиотици се како код човека а тако и код животиња требају користити само ако је то преко потребно. Онолико колико је потребно, и што је могуће мање.

«Антибиотике употребљавајте пажљиво како би остали делотворни за човека и за животиње.»

Резистенције на
антибиотике:
тачно или
погрешно?

Прецизни одговори
у циљу исправне
примене
антибиотика.

**ЉУДИ КОЈИ
УЗИМАЈУ
АНТИБИОТИКЕ
ПОСТАЈУ
РЕЗИСТЕНТНИ.
Тачно или
погрешно?**

ПОГРЕШНО: Резистентни не постају људи већ бактерије. Резистентне бактерије могу да се размножавају и да се преносе са једног лица на друго лице, или између човека и животиње. Оне могу да отежају, продуже или, у најгорем случају, чак и да онемогуће лечење инфекције.

**АНТИБИОТИЦИ
УБИЈАЈУ ВИРУСЕ.
Тачно или
погрешно?**

ПОГРЕШНО: Антибиотици су лекови који се морају да преписују лекари. Они спречавају раст бактерија или убијају бактерије. Антибиотици не делују ако је инфекција проузрокована вирусима, на пример код грипа, прехладе, најчешћих проблема пробавног система и гљивичних обољења нити против инфекција проузрокованих паразитима, као што је рецимо маларија.

**АНТИБИОТИЦИ У
ОТПАДНОЈ ВОДИ
НАНОСЕ ШТЕТЕ
ОКОЛИНИ.
Тачно или
погрешно?**

ТАЧНО: Антибиотици су биолошки активне супстанции. Деловање које је пожељно код болести антибиотици међутим имају и на природне живе организме у водама. Пре свега у мешавини са остацима других хемикалија из комуналних отпадних вода они могу нанети штету рибама и другим организмима који живе у води.

**АНТИБИОТИЦИ
ДЕЛУЈУ
КОД ГРИПЕ И
КИЈАВИЦЕ.
Тачно или
погрешно?**

ПОГРЕШНО: Антибиотици не делују против вируса. Кијавицу и грип проузрокују вируси.

**АНТИБИОТИЦИ
ДОСПЕВАЈУ
И У ВОДЕ.
Тачно или
погрешно?**

ТАЧНО: Антибиотици се у нашем организму не разграђују. Као део процеса метаболизма један њихов део преко клозета доспева у отпадне воде. Ни наши уређаји за пречишћавање воде практично не издвајају те супстанции. На тај начин оне директно доспевају у воде.

**У ШВАЈЦАРСКОЈ
ЈЕ ЗАБРАЊЕНО
ДАВАЊЕ
АНТИБИОТИКА
У ЦИЉУ
СТИМУЛАЦИЈЕ
РАСТА КОД
ЖИВОТИЊА.
Тачно или
погрешно?**

ТАЧНО: Директивом о ветеринарским лековима у Швајцарској је од 1999. године забрањено давање антибиотика у циљу стимулације раста код животиња. Ова забрана од 2006. године важи и у Европској унији.

**КОД
НЕПОТРЕБНОГ
УЗИМАЊА
АНТИБИОТИЦИ
ПОСТАЈУ
НЕДЕЛОТВОРНИ.
Тачно или
погрешно?**

ТАЧНО: Антибиотик је оружје које све више губи своју снагу што се више користи. Сваки пут када се употребљава антибиотик може доћи до размножавања резистентних бактерија, јер је за њих корисно када друге бактерије одумиру и њима препуштају своје место.

Линкови

www.richtig-ist-wichtig.ch

www.quand-il-faut-comme-il-faut.ch

www.quando-serve-quanto-serve.ch

www.antibiotika-richtig-einsetzen.ch/sr

www.star.admin.ch

Општи контакти

Ако имате општа питања у вези са антибиотцима или резистенцијом на антибиотике, обратите се доле наведеним службама. Међутим имајте на уму да код тих служби не можете добити личне медицинске информације. Ако имате личних питања повезаних са својим здрављем односно својом болести или у вези са исправном употребом антибиотика, обратите се свом лекару/својој лекарки, свом ветеринару/својој ветеринарки или свом апотекару/својој апотекарки.

- За питања у вези са антибиотцима и резистенцијом на антибиотике која се тичу човека односно хумане медицине:
Инфо телефон за резистенције на антибиотике 058 467 64 31 или Савезни уред за здравље – Bundesamt für Gesundheit (BAG) info@bag.admin.ch
- За питања у вези са антибиотцима и резистенцијом на антибиотике која се тичу пољопривреде или сточарства:
Савезни уред за пољопривреду – Bundesamt für Landwirtschaft (BLW), info@blw.admin.ch
- За питања у вези са антибиотцима и резистенцијом на антибиотике која се тичу животиња или ветеринарства:
Савезни уред за безбедност намирница и ветеринарство – Bundesamt für Lebensmittelsicherheit und Veterinärwesen (BLV), 058 463 30 33 или info@blv.admin.ch
- За питања у вези са антибиотцима и резистенцијом на антибиотике која се тичу околине:
Савезни уред за околину – Bundesamt für Umwelt (BAFU), 058 462 93 11 или info@bafu.admin.ch

